

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	245
Land:	Etiopien
Kilde:	Landinfo
Titel:	Etiopia - Spesialstyrken Liyu Police i Region 5
Udgivet:	8. januar 2015
Optaget på baggrundsmaterialet:	8. maj 2015

Respons

Etiopia: Spesialstyrken Liyu Police i Region 5¹

- Innledning
- Opprettelsen av Liyu Police og kommandostruktur
- Rekruttering til Liyu Police
- Hvor Liyu Police opererer
- Kjennetegn på Liyu Police
- Overgrep mot sivilbefolkningen

Innledning

Formålet med responsen er å besvare spørsmål knyttet til rent faktiske forhold rundt sikkerhetsstyrken Liyu Police. Den aktuelle sikkerhetssituasjonen i Region 5 og hvordan styrken fungerer i denne sammenhengen, blir det ikke gjort nærmere rede for.

Informasjonen som presenteres, er delvis fra åpne skriftlige kilder og delvis innhentet under en reise til Etiopia i november 2014, hvor et besøk til Jijiga også inngikk. De to anonyme muntlige kildene det er vist til, var henholdsvis en representant for en internasjonal organisasjon og en representant for en lokal organisasjon. Begge kilder må anses som svært kunnskapsrike og innsiktsfulle når det gjelder situasjonen i Region 5. Av hensyn til sitt videre arbeid for sine respektive organisasjoner ønsket de å være anonyme.

Opprettelsen av Liyu Police og kommandostruktur

Spesialstyrken Liyu² Police ble opprettet i 2009 (Hagmann 2014) for å styrke den interne sikkerheten i regionen, som i tillegg ivaretas av den etiopiske hæren (ENDF) og regionalt politi. Hovedformålet for styrken er å bekjempe opprørsbevegelsen Ogaden National

¹ Region 5 er en av statene i den etiopiske føderasjonen. Regionen går også under betegnelsene Somalia-regionen eller Ogaden. I denne redegjørelsen brukes betegnelsen Region 5.

² Liyu betyr *spesiell* eller *spesial* på amharisk.

Liberation Front (ONLF), mens hæren vokter regionens yttergrenser og det regionale politiet tar seg av regulære politisaker.

Styrken styres direkte fra kontoret til regionalpresident Abdi Mohamed Omar (Abdi Iley), som var den som opprettet styrken da han var ansvarlig for sikkerheten i regionen før han ble president (Hagmann 2014). Presidentens underordnede med ansvar for styrken er følgende etter rang:

1. Abdurahman Labogole
2. Abdi Aden Waris
3. Sheek Mukhtar Subane (lokal organisasjon, samtale november 2014)

Presidenten og de nevnte lederne for styrken tilhører alle Ogaden-klanen Ali Yusuf, som er en underklan til Reer Abdile (lokal organisasjon, samtale november 2014).

Det anslås at styrken i dag utgjør 10 000 – 15 000 mann (Hagmann 2014).

Opprettelsen av Liyu Police synes å henge nøye sammen med at sentralmyndighetene i Addis Abeba i 2009 for første gang lot somaliske etiopiere slippe fullt og helt til i styringen av regionen. Etter at styrken ble operativ, ble den etiopiske hæren trukket ut av operasjoner knyttet til den interne sikkerheten i regionen (Crisis Group 2013). Ifølge en lokal organisasjon (samtale, november 2014) har styrken en velfungerende kommandostruktur med god intern kommunikasjon.

Rekruttering til Liyu Police

Styrken er i hovedsak rekruttert fra Ogaden-klaner i Region 5. Mens ledelsen i styrken kommer fra underklanen Ali Yusuf, er resten av styrken rekruttert fra alle ogaden-klaner i regionen (Crisis Group 2013; lokal organisasjon, samtale november 2014).

Dette rekrutteringsgrunnlaget for styrken betyr at den har sine folk fra de samme klanene som rekrutterer til ONLF. I praksis innebærer dette at familier i de aktuelle klanene er splittet mellom innrullerte i Liyu Police og personer som er knyttet til ONLF, altså at bror kan stå mot bror (lokal organisasjon, samtale november 2014; internasjonal organisasjon, samtale november 2014).

Hvor Liyu Police opererer

Region 5 består av ni administrative enheter eller soner. Liyu Police er utstasjonert og opererer i følgende sju soner³:

- Fafan (Jijiga)
- Qorahey (Korahe)
- Jarar (Degehabur)
- Nogob (Fiq)
- Shebelle (Gode)
- Dollo (Werder)
- Afdheer

³ Navnene i parentesene er navn som tidligere ble brukt på de aktuelle sonene.

I de samme sju sonene har Ogaden-klaner tilhold.

Styrken operer ikke og har heller ikke baser i følgende to soner:

- Sitti (Shinile)
- Liban

I disse to sonene er ikke ogaden-klanene representert (lokal organisasjon, samtale november 2014).

Liyu Police opererer altså bare i de sonene av Region 5 hvor Ogaden-klaner befinner seg. Det er de samme sonene hvor ONLF opererer. Styrken har stor mobil kapasitet og godt kommunikasjonsutstyr som gjør den i stand til å operere over store avstander (lokal organisasjon, samtale november 2014).

Kjennetegn på Liyu Police

Det viktigste kjennetegnet som skiller soldater fra Liyu Police fra ordinært politi og den etiopiske hæren, er uniformene deres. Alle de tre styrkene har uniformer med kamuflasjemønster, men fargekombinasjonene skiller dem fra hverandre. Uniformen til det ordinære politiet har en mørkeblå farge med noen lysere sjatteringer i blått. Den etiopiske hæren har uniformer med en mørkegrønn farge med noen lysere felter. Til forskjell fra de to nevnte uniformtypene trer kamuflasjemønstrene mye tydeligere fram på uniformene til Liyu Police. I tillegg har uniformen tre distinkte farger, som er mørkebrun, lysegrønn og beige⁴.

Kjøretøyene til Liyu Police skiller seg ikke fra dem den etiopiske hæren bruker og har som regel samme kamuflasjemønster. Styrkens biler har heller ikke egne nummerskilt som skiller seg fra dem den etiopiske hæren har (lokal organisasjon, samtale november 2014).

Overgrep mot sivilbefolkningen

I historien om overgrep mot sivilbefolkningen i Region 5 representerer ONLFs angrep på oljefeltet Abole i Jarar (Degehabur) i april 2007 et skille. Under angrepet ble minst 65 etiopiske soldater og oljearbeidere og ni kinesiske ansatte i det kinesiske oljeselskapet som sto for utvinningen av olje, drept (Hagmann 2014).

Angrepet førte til at etiopiske myndigheter satte i gang en militær offensiv mot ONLF, men offensiven hadde også store konsekvenser for sivilbefolkningen i regionen. Human Rights Watch (HRW) har i en rapport fra juni 2008 dokumentert hvordan ENDF sto bak omfattende overgrep, slik som vilkårlige fengslinger, tvangsforflytninger, forsvinninger, tortur, voldtekter og utenomrettslige drap (HRW 2008). Fra 2009 fortsatte Liyu Police denne hardhendte framferden overfor sivilbefolkningen (Hagmann 2014). Når det gjelder spørsmålet om eventuelle reaksjoner mot personer fra Liyu Police som begår overgrep, ble det fra en lokal organisasjon og representant for en internasjonal organisasjon hevdet at de «står over loven».

⁴ På Internett finnes det bilder av uniformerte soldater fra Liyu Police, se følgende nettside: <https://www.google.no/search?q=liyu+police+ogaden&biw=1536&bih=846&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=OG2uVIfHNsLsO6GzgKAF&ved=0CFoQsAQ>.

De risikerer verken straffeforfølgelse i henhold til etiopisk lov eller på grunnlag av lokal somalisk rettstradisjon, *xeer*⁵ (samtaler november 2014).

En internasjonal organisasjon og en lokal organisasjon som Landinfo var i kontakt med under oppholdet i Etiopia i 2014 om dette temaet, gjorde det klart at overgrep mot sivilbefolkningen fortsatt pågår, og medlemmer av Ogaden-klanen reer Isaaq skal i perioder ha vært særlig utsatt. Omfanget av disse overgrepene skal imidlertid ha et betydelig mindre omfang enn for tre år siden. Denne utviklingen mente representanten for den internasjonale organisasjonen først og fremst henger sammen med at det generelle konfliktnivået i regionen er dempet og at ONLF er svekket. Det ble i denne sammenhengen vist til at internasjonale hjelpeorganisasjoner nå er tilbake i det meste av regionen⁶. I tillegg kan det opplyses at det under møte med den etiopiske menneskerettighetskommisjonen⁷ i Addis Abeba, ble tilkjennegitt at man var klar over at det forekommer overgrep i regionen og at man har satt i verk tiltak for å bedre rettssikkerheten i regionen, blant annet ved å holde kurs for soldatene i Liyu Police i grunnleggende menneskerettigheter og rettigheter i henhold til etiopisk lov.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om. Landinfos responser og temanotater er basert på opplysninger fra både åpne og anonyme kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder.

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater. Responser er utarbeidet innenfor korte frister og inneholder gjerne lite bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Hagmann, T. (2014). *Talking Peace in the Ogaden. The search for an end to conflict in the Somali Regional State in Ethiopia*. Nairobi, Rift Valley Institute. Tilgjengelig fra www.riftvalley.net/download/file/fid/3297 [lastet ned 16. desember 2014]
- Human Rights Watch, (2008, juni). *Collective Punishment. WarCrimes and Crimes against Humanity in the Ogaden area of Ethiopia's Somali Region*. New York, Human Rights Watch. Tilgjengelig fra http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/ethiopia0608_1.pdf [lastet ned 16. desember 2014]

⁵ Xeer er navnet på det tradisjonell somaliske rettssystemet.

⁶ Da den militære offensiven mot ONLF startet i 2007, måtte alle NGO'er forlate de delene av regionen der offensiven foregikk.

⁷ Ethiopian Human Rights Commission ble opprettet av det etiopisk føderale parlamentet i 2000.

- Crisis Group (2013, 6. august). *Ethiopia: Prospects for Peace in Ogaden*. Brussel: Crisis Group. Tilgjengelig fra <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/africa/horn-of-africa/ethiopia-eritrea/207-ethiopia-prospects-for-peace-in-ogaden> [lastet ned 8. januar 2015]

Muntlige kilder

- Lokal organisasjon, ved leder. Samtale i Etiopia november 2014.
- Internasjonal organisasjon, ved leder. Samtale i Etiopia november 2014.
- Ethiopian Human Rights Commission, Addis Abeba, ved leder. Samtale i Etiopia november 2014.

© Landinfo 2015

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.